

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet och 114 § inkomstskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ändras så att maximibeloppet av de avskrivningar som under skatteåret får göras på basis av utgiftsresten för lösa anläggningstillgångar sänks till 25 %. Anskaffningsutgifterna för anläggningstillgångar

som är av ringa värde får avdras i sin helhet redan under det skatteår under vilket anläggningstillgångarna har tagits i bruk.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa. De tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 1999.

MOTIVERING

1. Nuläge

Största delen av de anskaffningsutgifter för lösa anläggningstillgångar som används i näringsverksamhet avdras vid beskattningen enligt det system med avskrivningar på basis av utgiftsresten som avses i 30 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968). Avskrivningen görs i en post på basis av utgiftsresten oberoende av den ekonomiska brukstiden för de nyttigheter som hänförs till anläggningstillgångarna. Utgiftsresten är summan av anskaffningsutgifterna för maskiner, inventarier och andra med dem jämförbara lösa anläggningstillgångar, vilka tagits i bruk under skatteåret, och de oavskrivna anläggningsutgifterna för lösa anläggningstillgångar, vilka tagits i bruk tidigare, minskad med de överlåtelsepris och övriga vederlag som under skatteåret erhållits för lösa anläggningstillgångar. Avskrivningen för skatteåret får vara högst 30 % av utgiftsresten.

I lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet ingår dessutom särskilda bestämmelser om avskrivning av anskaffningsutgifterna för vissa nyttigheter. Enligt 33 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet får avskaffningsutgiften för en bil, som använts i yrkesmässig trafik, under det skatteår då bilen tagits i

bruk avdras högst 30 %, under det följande skatteåret högst 25 % och under de därpå följande skatteåren högst 20 %. I samma paragraf ingår också en undantagsbestämmelse om avskrivning av anskaffningsutgiften för anläggningstillgångar med kort ekonomisk brukstid. Enligt denna bestämmelse får anskaffningsutgiften för sådana lösa anläggningstillgångar vilkas sannolika ekonomiska brukstid är högst 3 år avskrivas i dess helhet under det skatteår under vilket tillgångarna tagits i bruk. Ett lågt anskaffningspris för anläggningstillgångarna är dock inte i sig en sådan orsak som ger rätt till avskrivning av anskaffningsutgiften i en post.

2. Föreslagna ändringar

Regeringen beslöt i samband med det centrala inkomstpolitiska avtalet för åren 1998 och 1999 att genomföra vissa skattelättnader och sänka vissa sjukvårdsavgifter. För finansiering av skattelättnaderna beslöt man bl.a. sänka den största tillåtna avskrivningen på utgiftsresten för förslitning underkastade lösa anläggningstillgångar från nuvarande 30 % till 25 %. Samtidigt beslöt man att anskaffningsutgifterna för vissa smärre anläggningstillgångar får avdras i sin helhet under det år under vilket egendomen har tagits i bruk.

I syfte att genomföra ovan nämnda beslut föreslås det att 30 § 3 mom. lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet skall ändras så att det största tillåtna beloppet för avskrivning på utgiftsresten för lösa anläggningstillgångar sänks från nuvarande 30 % till 25 %. Det gällande avdraget på 30 % överstiger i de flesta fall avdraget som grundar sig på anläggningstillgångarnas ekonomiska brukstid. För närvarande överskrider särskilt de avskrivningar som får göras för anläggningstillgångar med lång brukstid, t.ex. tunga maskiner, fartyg och flygplan, mycket betydligt sådana avskrivningar som i ett företags bokföring får göras enligt anläggningstillgångarnas ekonomiska brukstid. En sänkning av den största avskrivning som kan tillåtas vid beskattningen kommer i någon mån att minska denna skillnad. Det föreslås att den största tillåtna avskrivningen för en bil som används i yrkesmässig trafik på motsvarande sätt sänks till 25 % för det skatteår under vilket bilen har tagits i bruk, till 20 % för de två följande skatteåren och till 15 % för de därpå följande skatteåren (33 § 3 mom.). De sänkta avskrivningsprocenterna skall tillämpas för minskande av den anskaffningsutgift för den skattskyldiges alla anläggningstillgångar som inte har avskrivits vid utgången av år 1999.

Dessutom föreslås att hela anskaffningsutgiften för sådana i bruk varande lösa anläggningstillgångar för vilka anskaffningsutgiften är högst 5 000 mk (*liten anskaffning*) får avdras vid beskattningen för det år under vilket egendomen har tagits i bruk (33 § 1 mom.). Det sammanlagda beloppet av sådana små anskaffningar som får avdras som en engångsutgift får dock uppgå till högst 15 000 mk per skatteår (33 § 2 mom.). Emedan den undantagsbestämmelse som gäller anläggningstillgångar vilkas ekonomiska brukstid är högst tre år skall hållas oförändrad, kan också många anskaffningar som överskrider det föreslagna beloppet fortfarande avdras som en engångsutgift vid beskattningen. Den nya bestämmelsen lindrar beskattningen när egendomens ekonomiska brukstid överstiger tre år. Dessutom leder bestämmelsen till att beskattningen förenklas eftersom man vid beskattningen inte särskilt behöver bedöma den ekonomiska brukstiden för små anskaffningar som omfattas av bestämmelsen.

Å andra sidan skapar införandet av en ny typ av avskrivning oöndvikligen nya tolk-

ningsproblem. En samtidigt tillämpning av flera alternativa avskrivningssystem leder till att beskattningen blir invecklad och tung i administrativt hänseende. Avsikten är att systemet med avskrivning på basis av utgiftsresten fortfarande skall vara det huvudsakliga avskrivningssystemet i fråga om anskaffningsutgifterna för försäkring underkastade lösa anläggningstillgångar. Man blir också tvungen att särskilt kontrollera försäljningen av nyttigheter som avdragits som en engångsavskrivning, eftersom eventuella överlåtelsepris för dem inte kan avdras vid beräkning av utgiftsresten. Om den bestämmelse som tillåter engångsavskrivning börjar tillämpas i stor utsträckning kan det leda till anmärkningsvärt stora skatteförluster särskilt under det skatteår då det nya systemet tas i bruk. På grund härav finns det ingen orsak att för en liten anskaffning slå fast en övre gräns i mark och i fråga om små anskaffningar slå fast ett maximibelopp per skatteår som är högre än de belopp som förslagits.

En anskaffning av anläggningstillgångar kan bestå antingen av endast en nyttighet eller av flera sådana nyttigheter som först tillsammans bildar en fungerande helhet. Om anskaffningen utgör en helhet bestående av flera nyttigheter, får det sammanlagda värdet av delarna uppgå till högst 5 000 mk för att man skall kunna anse det vara en sådan liten anskaffning som avses i ovan nämnda bestämmelse. Som liten anskaffning anses inte t.ex. anskaffning av anläggningstillgångar som sammanlagt överstiger 5 000 mk, såsom ADB-utrustning, inventarier eller telefonsystem som bildar en särskild helhet, fastän de enskilda delarnas värde inte skulle överstiga 5 000 mk. Bestämmelserna om små anskaffningar tillämpas inte för att minska sådana anskaffningsutgifter för nyttigheter om vilka det finns särskilda bestämmelser i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Sådana särskilda bestämmelser ingår bl.a. i 31 § och 34–39 § i lagen. Införandet av regeln för små anskaffningar i 33 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet medför en teknisk justering av 43 § i lagen.

Enligt 114 § inkomstskattelagen (1535/1992) skall anskaffningsutgifterna för maskiner, inventarier och andra sådana nyttigheter vilka har använts vid den skattskyldiges inkomstförvärv dras av som årliga avskrivningar, varvid i tillämpliga delar iaktas

lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Enligt 116 § i lagen gäller detta också anskaffningsutgifter som hänför sig till sådan verksamhet som en annan skattskyldig än en näringsidkare bedriver och för vilken han är bokföringsskyldig. På grund av nämnda hänvisningsbestämmelser gäller sänkningen av avdragsprocenten vid beskattning av näringsverksamhet också avdrag av anskaffningsutgiften för sådana anläggningstillgångar som avses i dessa bestämmelser. Avsikten är att den särskilda bestämmelse som gäller avdrag av små anskaffningar främst skall gälla sådan anskaffning av anläggningstillgångar som hänför sig till företagsverksamhet. Dessutom skall denna bestämmelse kunna tillämpas vid beskattningen av sådana bokföringsskyldiga som avses i 116 § inkomstskattelagen. Avsikten är dock inte att tillämpa den särskilda bestämmelsen på någon annan verksamhet som beskattas enligt inkomstskattelagen. På grund härav föreslås att i 114 § inkomstskattelagen tas in en begränsning som gäller rätten att dra av små anskaffningar vid beskattningen.

3. Propositionens verkningar

Enligt de beräkningar som har gjorts vid Statens ekonomiska forskningscentral skulle förslagen öka intäkterna av den samfundsskatt som inflyter för skatteåret 1999 med ca 800 milj. mk. Verkan i fråga om de skatteintäkter som inflyter under skatteåret 2000 är drygt 700 milj. mk. Under de följande åren kommer ändringarnas inverkan på skatteintäkterna att minska småningom och är således under det femte året efter ändringen uppskattningsvis 400 milj. mk och under det tionde året efter ändringen bara ca 200 milj. mk. Av skatteintäkterna utgör statens andel ca 57 %, kommunernas andel 40 % och församlingarnas andel 3 %. I beräkningarna har

beaktats inte bara den ökning av skatteintäkterna som föranleds av att den största tillåtna procenten för avskrivning av lösa anläggningstillgångar sänks utan också det faktum att möjligheten att avskriva små anskaffningar som en engångsutgift minskar skatteintäkterna. Vid beräkningarna har man uppskattat att den revidering som gäller små anskaffningar minskar skatteintäkterna för skatteåret 1999 med ca 100 milj. mk.

De ändringar som gäller avskrivningarna har inte särskilt stor verkan på de förskotts-skatter som inflyter för skatteåret 1999. Ändringarna beräknas öka de skatteintäkter som inflyter enligt kassaprincipen år 1999 med ca 100 milj. mk. Av denna summa utgör statens andel ca 57 milj. mk, kommunernas 40 milj. mk och församlingarnas 3 milj. mk.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppslag vid finansministeriet utgående från de beslut som fattats i samband med regeringens inkomspolitiska helhetsuppgörelse. Skattestyrelsen har hörts vid beredningen av propositionen.

5. Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för år 1999.

6. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa. Avsikten är att de tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 1999.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägg Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 24 juni 1968 om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 30 § 3 mom., 33 § och 43 § 1 mom.,
av dessa lagrum 43 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1539/1992, som följer:

30 §

Avskrivningen för skatteåret får vara högst 25 procent av utgiftsresten.

33 §

Med avvikelse från vad som bestäms i 30 § avskrivs, när den skattskyldige yrkar det, anskaffningsutgiften för förslitning underkastade lösa anläggningstillgångar i dess helhet under det skatteår då tillgångarna har tagits i bruk,

1) om anläggningstillgångarnas sannolika ekonomiska brukstid är högst 3 år, eller

2) om anskaffningsutgiften för anläggningstillgångarna är högst 5 000 mark (*liten anskaffning*).

Som liten anskaffning som avses i 1 mom. 2 punkten anses en till anläggningstillgångarna hänförlig nyttighet eller, om flera sådana nyttigheter tillsammans bildar en organisk helhet, en sådan helhet som nyttigheterna bildar. I små anskaffningar får under skatteåret avdras sammanlagt högst 15 000 mark.

Av anskaffningsutgiften för bil som använts i yrkesmässig trafik avdras, när den skattskyldige yrkar det, under det skatteår då bilen tagits i bruk högst 25 procent, under de två följande skatteåren högst 20 procent och under de därpå följande skatteåren högst 15 procent.

Överlåtelsepris och övriga vederlag för sådana lösa anläggningstillgångar, vilkas anskaffningsutgift avskrivits i enlighet med denna paragraf, betraktas som intäkt för det skatteår under vilket överlåtelsepriset eller vederlaget erhållits.

43 §

Har anläggningstillgångar förstörts eller skadats genom en eldsvåda eller något annat skadefall, avdras vid beräkning av den utgiftsrest som avses i 30 § den icke avdragna delen samt den försäkringsersättning eller det andra vederlag som erhållits för de förslitning underkastade anläggningstillgångar som avses i 33 § 3 mom. samt 34, 36 och 39 §, med undantag av den del som motsvarar den icke avskrivna anskaffningsutgiften, från anskaffningsutgiften för de förslitning underkastade anläggningstillgångar som den skattskyldige tagit i bruk under skatteåret eller de två följande skatteåren eller för aktier som berättigar till innehav av lokaliteter eller från utgifterna för istandsättande av tillgångarna (*återanskaffningsreservering för förslitning underkastade anläggningstillgångar*).

Denna lag träder i kraft den 199 .

Lagen tillämpas första gången vid den beskattning som verkställs för skatteåret 1999.

2.

Lag**om ändring av 114 § inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 114 § 1 mom. som följer:

114 §

Periodisering av anskaffningsutgifter

Anskaffningsutgifterna för byggnader, maskiner och inventarier samt patent och andra sådana nyttigheter vilka har använts vid den skattskyldiges inkomstförvärv skall dras av som årliga avskrivningar, varvid i tillämpliga delar iakttas lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Den bestämmelse om avdragande av anskaff-

ningsutgifterna för små anskaffningar som ingår i 33 § 1 mom. 2 punkten i nämnda lag tillämpas dock inte vid avdragande av anskaffningsutgifterna för maskiner, inventarier eller andra därmed jämförbara nyttigheter som har använts vid inkomstförvärv.

Denna lag träder i kraft den 199 .
Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 1999.

Helsingfors den 3 april 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Finansminister *Sauli Niinistö*

1.

Lag

om ändring av lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras i lagen den 24 juni 1968 om beskattning av inkomst av näringsverksamhet
 (360/1968) 30 § 3 mom., 33 § och 43 § 1 mom.,
 av dessa lagrum 43 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1539/1992, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

30 §

Avskrivningen för skatteåret får vara högst
 30 procent av utgiftsresten.

Avskrivningen för skatteåret får vara högst
 25 procent av utgiftsresten.

33 §

Med avvikelse från vad i 30 § stadgas, avskrivs, då skattskyldig den påyrkar

1) anskaffningsutgiften för sådana lösa anläggningstillgångar, vilkas sannolika ekonomiska brukstid är högst 3 år, i dess helhet under det skatteår, varunder tillgångarna anskaffats, och skatteår, varunder tillgångarna anskaffats, och

2) av anskaffningsutgiften för i yrkesmässig i trafik använd bil under det skatteår, då bilen tagits i bruk, högst 30 procent, under det följande skatteåret högst 25 procent och under de därpå följande skatteåren högst 20 procent.

Överlåtelsepris och övriga vederlag, som erhållits för lösa anläggningstillgångar, vilkas anskaffningsutgift avskrivits i enlighet med 1 mom. betraktas som intäkt för det skatteår, varunder överlåtelsepriset eller ersättningen erhållits.

33 §

Med avvikelse från vad som bestäms i 30 § avskrivs, när den skattskyldige yrkar det, *anskaffningsutgiften för förslitning underkastade lösa anläggningstillgångar i dess helhet under det skatteår då tillgångarna har tagits i bruk,*

1) om anläggningstillgångarnas sannolika ekonomiska brukstid är högst 3 år, *eller*

2) om anskaffningsutgiften för anläggningstillgångarna är högst 5 000 mark (*liten anskaffning*).

Som liten anskaffning som avses i 1 mom. 2 punkten anses en till anläggningstillgångarna hänförlig nyttighet eller, om flera sådana nyttigheter tillsammans bildar en organisk helhet, en sådan helhet som nyttigheterna bildar. I små anskaffningar får under skatteåret avdras sammanlagt högst 15 000 mark.

Av anskaffningsutgiften för bil som använts i yrkesmässig trafik avdras, när den skattskyldige yrkar det, under det skatteår då bilen tagits i bruk högst 25 procent, under de två följande skatteåren högst 20 procent och under de därpå följande skatteåren högst 15 procent.

Överlåtelsepris och övriga vederlag för sådana lösa anläggningstillgångar, vilkas anskaffningsutgift avskrivits i enlighet med denna paragraf, betraktas som intäkt för det skatteår under vilket överlåtelsepriset eller vederlaget erhållits.

43 §

Har anläggningstillgångar förstörts eller skadats genom en eldsvåda eller något annat

43 §

Har anläggningstillgångar förstörts eller skadats genom en eldsvåda eller något annat

Gällande lydelse

skadefall, avdras vid beräkning av den utgiftsrest, som avses i 30 § den icke avdragna delen samt den försäkringsersättning eller det andra vederlag som erhållits för de förslitning underkastade anläggningstillgångar som avses i 33 § 1 mom. 2 punkten samt 34, 36 och 39 §§, med undantag av den del som motsvarar den icke avskrivna anskaffningsutgiften, från anskaffningsutgiften för de förslitning underkastade anläggningstillgångar som den skattskyldig tagit i bruk under skatteåret eller de två följande skatteåren eller för aktier som berättigar till innehav av lokaliteter eller från utgifterna för istandsättande av tillgångarna (återanskaffningsreservering för förslitning underkastade anläggningstillgångar).

Föreslagen lydelse

skadefall, avdras vid beräkning av den utgiftsrest som avses i 30 § den icke avdragna delen samt den försäkringsersättning eller det andra vederlag som erhållits för de förslitning underkastade anläggningstillgångar som avses i 33 § 3 mom. samt 34, 36 och 39 §, med undantag av den del som motsvarar den icke avskrivna anskaffningsutgiften, från anskaffningsutgiften för de förslitning underkastade anläggningstillgångar som den skattskyldige tagit i bruk under skatteåret eller de två följande skatteåren eller för aktier som berättigar till innehav av lokaliteter eller från utgifterna för istandsättande av tillgångarna (återanskaffningsreservering för förslitning underkastade anläggningstillgångar).

 Denna lag träder i kraft den 199 .
 Lagen tillämpas första gången vid den beskattning som verkställs för skatteåret 1999.

2.

Lag**om ändring av 114 § inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 114 § 1 mom. som följer:

Gällande lydelse

114 §

Periodisering av anskaffningsutgifter

Anskaffningsutgifterna för byggnader, maskiner och inventarier samt patent och andra sådana nyttigheter vilka har använts vid den skattskyldiges inkomstförvärv skall dras av som årliga avskrivningar, varvid i tillämpliga delar iakttas lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

Föreslagen lydelse

114 §

Periodisering av anskaffningsutgifter

Anskaffningsutgifterna för byggnader, maskiner och inventarier samt patent och andra sådana nyttigheter vilka har använts vid den skattskyldiges inkomstförvärv skall dras av som årliga avskrivningar, varvid i tillämpliga delar iakttas lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Den bestämmelse om avdragande av anskaffningsutgifterna för små anskaffningar som ingår i 33 § 1 mom. 2 punkten i nämnda lag tillämpas dock inte vid avdragande av anskaffningsutgifterna för maskiner, inventarier eller andra därmed jämförbara nyttigheter

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

som har använts vid inkomstförvärv.

*Denna lag träder i kraft den 199 .
Lagen tillämpas första gången vid beskatt-
ningen för skatteåret 1999.*